Lapsivaikutusten ennakkoarviointi

Vihdin kasvuohjelma 2026–2033

Arvioinnin lähtökohdat

Vihdin kunnanhallitus päätti (kh 10.8.2026 159) suorittaa lapsivaikutusten arvioinnin Kasvuohjelman 2026–2033 luonnokseen. Luonnoksesta on myös pyydetty lausunto nuorisovaltuustolta täydentämään tätä arviointia. Vammaisneuvostolta pyydetyssä lausunnossa on pyydetty huomioimaan erityistarpeita omaavat lapset.

Kasvuohjelman tavoitteena on lisätä väestönkasvua, työpaikkojen määrää ja työllisyyttä Vihdissä. Ohjelma sisältää toimenpiteitä muun muassa yrityspalveluihin, työllisyyteen, koulutuksen ja työelämän yhteistyöhön, yrittäjyyskasvatukseen, asuinrakentamiseen, joukkoliikenteeseen sekä ilmasto- ja kestävän kehityksen toimenpiteisiin liittyen.

Vaikutukset lapsiin ja nuoriin ovat pääosin välillisiä, mutta niiden arvioidaan olevan laajoja ja pitkäkestoisia. Ohjelmassa erityisesti lapsiperheisiin vaikuttaviksi toimenpiteiksi on arvioitu lapsiperheiden toimeentuloon, asumismahdollisuuksiin, liikkumiseen, koulutuspolkuihin sekä tulevaisuuden näkymiin liittyvät toimenpiteet. Arvioinnissa on kiinnitetty erityistä huomiota lasten terveyteen, hyvinvointiin, osallisuuteen, yhdenvertaisuuteen sekä lapsiperheiden arkeen huomioiden myös UNICEFin lapsivaikutusten arviointiohjeet.

Lapsiperheiden toimeentulo ja hyvinvointi

Kasvuohjelman keskeinen tavoite on uusien työpaikkojen syntyminen sekä työllisyyden parantaminen. Tällä arvioidaan olevan merkittävä positiivinen vaikutus lapsiperheiden toimeentuloon, vanhempien hyvinvointiin sekä perheiden taloudelliseen turvallisuuteen.

Itlan mukaan lapsiperheköyhyyden keskeisiä taustatekijöitä ovat heikko työmarkkina-asema, työttömyys sekä toimeentulovaikeudet. Vastaavasti vanhempien työllistymisen tukemisella voidaan ehkäistä köyhyyttä ja sen hyvinvointivaikutuksia. Lapsiperheköyhyys voi heikentää lasten mahdollisuuksia harrastaa, osallistua ja rakentaa myönteistä tulevaisuuskuvaa. (Itla)

Kasvuohjelman työllisyystoimet ovat siten myös lapsivaikutuksiltaan myönteisiä.

Nuorten työllistyminen

Kasvuohjelmassa linjataan yhteistyön tiivistämisestä yritysten, oppilaitosten ja työllisyyspalvelujen välillä kesätyö- ja oppisopimuspaikkojen lisäämiseksi. Tämän voidaan

arvioida parantavan nuorten mahdollisuuksia saada ensimmäisiä työelämäkokemuksia sekä vahvistavan työelämätaitoja jo opintojen aikana.

Nuorten ensimmäiset työelämäkokemukset ovat merkityksellisiä myöhemmän työllistymisen, koulutuksen sekä osallisuuden näkökulmasta. Vaikutukset kohdistuvat erityisesti niihin nuoriin, joilla omassa lähipiirissä on vähän työelämäverkostoja tai yrittäjyystaustaa.

Koulutus

Kasvuohjelman toimenpiteillä on tarkoitus vahvistaa koulutuksen ja työelämän välistä yhteyttä. Positiivisia vaikutuksia arvioidaan syntyvän yritysten ja koulujen yhteistyöstä ja kumppanuuksista, korkeakouluyhteistyöstä sekä työssäoppimis-, työkokeilu- ja harjoittelupaikkojen lisääntymisestä.

Vaikutukset tukevat parhaimmillaan nuorten koulutusmotivaatiota sekä helpottavat siirtymistä opinnoista työelämään. Yrittäjyyskasvatukseen liittyvät tavoitteet voivat vahvistaa lasten ja nuorten aktiivisuutta, oma-aloitteisuutta, ongelmanratkaisutaitoja ja työelämävalmiuksia.

Vaikutukset kohdistuvat erityisesti niihin nuoriin, joilla omassa lähipiirissä on vähän työelämäverkostoja tai yrittäjyystaustaa.

Asuinrakentaminen ja joukkoliikenne

Kasvuohjelman tavoitteena on lisätä asuntotuotantoa sekä tarjota houkuttelevia ja monipuolisia asumisen vaihtoehtoja myös lapsiperheille. Lapsiperheille sopivat asunnot keskeisten palveluiden läheisyydessä sekä joukkoliikenteen kehittäminen lisäävät positiivisia vaikutuksia mm. varhaiskasvatus- ja koulupalveluiden saavutettavuuteen, harrastusmahdollisuuksien saavutettavuuteen, lasten itsenäiseen liikkumiseen, perheiden arjen sujuvuuteen ja kunnan vetovoimaan lapsiperheiden keskuudessa.

Kasvuohjelman joukkoliikennettä koskevilla tavoitteilla arvioidaan olevan myönteisiä vaikutuksia lasten ja nuorten yhdenvertaisuuteen sekä osallisuuteen. Vaikutukset kohdistuvat erityisen myönteisesti niihin lapsiin ja perheisiin, joilla ei ole käytettävissään omaa kulkuneuvoa.

Ympäristö ja kestävä kehitys

Kasvuohjelman ilmastoon, kiertotalouteen, energiatehokkuuteen ja vihreään siirtymään liittyvät, LUMO- ja SECAP-ohjelmassa tarkemmin määritellyt tavoitteet tukevat pitkän aikavälin kestävää kehitystä.

Nuorisobarometrin (2021) mukaan merkittävä osa nuorista kokee ilmastonmuutokseen liittyvää huolta ja epävarmuutta tulevaisuudesta. Kunnan aktiivinen ilmastotyö voi vahvistaa kokemusta siitä, että ilmastonmuutoksen hillintään ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen suhtaudutaan vakavasti.

Kokonaisarvio

Kokonaisuutena ohjelman vaikutukset lasten ja nuorten hyvinvointiin arvioidaan **selkeästi myönteisiksi.** Vaikutukset ovat pääosin välillisiä, mutta kohdistuvat merkittäviin lasten hyvinvointia ja osallisuutta määrittäviin tekijöihin kuten perheiden toimeentuloon, koulutukseen, liikkumis- ja harrastusmahdollisuuksiin ja tulevaisuususkoon. Laajassa hyvinvointisuunnitelmassa 2026–2030 on yhtenä neljästä painopisteestä *Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen* ja Kasvuohjelman toimenpiteet ovat linjassa Laajan hyvinvointisuunnitelman kanssa.

Mikäli kasvuohjelman yrityshoukutteluun ja asuntorakentamiseen liittyvät toimenpiteet konkretisoituvat uusiksi kaava- ja rakennushankkeiksi, on tärkeää arvioida hankekohtaisesti niiden vaikutuksia lapsiin ja lapsiperheisiin ja pyrkiä minimoimaan niistä mahdollisesti aiheutuvia haittoja. Kasvuohjelman toimenpiteiden onnistuessa ja pitäessä Vihdin kunnan kasvavana, parantaa tämä nykypäivän lasten elin- ja toimenpidemahdollisuuksia